

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW DOTYCHCZASOWYCH GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

JĘZYK POLSKI

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Uwagi:

1. Model zawiera przykładowe odpowiedzi. Odpowiedzi zdającego mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.
2. Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – punkty częściowe, jeśli tak wskazano w modelu. Nie przyznaje się ułamków punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną przyznaje się zero punktów.
3. Za błąd rzeczowy w odpowiedziach dotyczących lektury nie przyznaje się punktu.

Nr zadania	Proponowana odpowiedź	Pkt.	Pkt. częściowe								
1.	<p>Np.:</p> <p>Fragment 1. – komizm postaci - wygląd Podbiپیęty (wysoki, chudy, miał bogaty ubiór mimo mizernego wyglądu, „cudak”).</p> <p>Fragment 2. – komizm słowny - przekręcanie nazw własnych przez Zagłobę; - niezwracanie uwagi na poprawki Podbiپیęty; - powtarzanie słów <i>Wszystko jedno</i>.</p> <p>Fragment 3. – komizm sytuacyjny - Zagłoba wziął za napastnika płachtę, która zakryła mu twarz, rozmawiał z nią, chciał walczyć; - po zdjęciu zasłony postanowił wykorzystać sytuację i ogłosił, że zdobył chorągiew w walce i jest bohaterem.</p> <p><i>(Uzasadnienie powinno wynikać z analizy podanego tekstu, odwoływać się do niego.)</i></p>	3	1 pkt za prawidłowe nazwanie typu komizmu i podanie 1 przykładu								
2.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Cytat</th> <th>Bohater</th> <th>Rola w życiu Jana Skrzetuskiego i Heleny</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td></td> <td>Bohun</td> <td> <p>Np.:</p> <p>- zabił kniahinię Kurcewiczową i jej dwóch synów, aby siłą doprowadzić do ślubu z Heleną; - porwał Helenę z Baru i uwięził w Czarcim Jarze u czarownicy Horpyny.</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Cytat	Bohater	Rola w życiu Jana Skrzetuskiego i Heleny	1.		Bohun	<p>Np.:</p> <p>- zabił kniahinię Kurcewiczową i jej dwóch synów, aby siłą doprowadzić do ślubu z Heleną; - porwał Helenę z Baru i uwięził w Czarcim Jarze u czarownicy Horpyny.</p>	3	po 1 pkt. za każdego bohatera i określenie jego roli w życiu Skrzetuskiego i Heleny
Lp.	Cytat	Bohater	Rola w życiu Jana Skrzetuskiego i Heleny								
1.		Bohun	<p>Np.:</p> <p>- zabił kniahinię Kurcewiczową i jej dwóch synów, aby siłą doprowadzić do ślubu z Heleną; - porwał Helenę z Baru i uwięził w Czarcim Jarze u czarownicy Horpyny.</p>								

	2.		Zagłoba	Np.: - wykradł Helenę Kurcewiczównę z rąk Bohuna i uciekał z nią przez ziemie ogarnięte powstaniem Chmielnickiego.		
	3.		Rzędzian	Np.: - przewoził listy między zakochanymi z Łubniów i Kudaku; - pielęgnował rannego Bohuna, dzięki czemu wiedział, gdzie ukrył on Helenę; - uratował z rąk Bohuna ukochaną Skrzetuskiego; - śmiertelnie postrzelił Horpynę, która przetrzymywała Helenę; - opiekował się uratowaną Heleną i bezpiecznie przeprowadził ją przez tereny opanowane przez Kozaków oraz Tatarów.		
3.	Np.: Longinus Podbięta nie chciał się ożenić, ponieważ ślubował zachować czystość, dopóki nie zetnie trzech głów pogańskich za jednym zamachem, jak zrobił to jego przodek w bitwie pod Grunwaldem.			1		
4.	Np.:			4	po 1 pkt. za każdy przykład	
	Lp.	Zasada etosu rycerskiego	Przykład z życia Jana Skrzetuskiego			
	1.	religijność	Np.: - udział w mszy świętej, np. w Czehrynie/ modlitwa przed snem; - odwołania do uczciwości wobec Boga w rozmowie z Chmielnickim na Siczy; - chęć wstąpienia do klasztoru po utracie Heleny; - modlitwa dziękczynna po informacji, że Zagłoba uratował Helenę; - wiara w opiekę Bożą nad Heleną; - spowiedź, leżenie krzyżem			

		<p>w Łubniach;</p> <ul style="list-style-type: none"> - modlitwa o ratunek w trakcie przekradania się do króla; - wypuszczenie wolno Bohuna („Zemstę zostaw Bogu”). 	
2.	wierność wybrance serca	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odrętwienie na zgliszczach Rozłogów; - nadzieja na uratowanie Heleny po informacjach o działaniach Bohuna; - troska o los Heleny, kiedy przeprowiła się za Dniepr; - wspomnianie ukochanej, tęsknota; - obrona honoru Heleny w trakcie rozmowy z panem Łaszczem. 	
3.	ponadprzeciętna odwaga	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posłowanie do chana na Krym; - sprzeciwianie się Chmielnickiemu w Siczy, odmowa zabrania listu do księcia Wiśniowieckiego; - walka z Tatarami pomimo ran; - poprowadzenie husarii przeciwko Zaporozcom, - pojedynek z Burdabutem w bitwie pod Machnówką; - organizowanie podjazdów na oddziały tatarskie; - „wizyta” z komisarzami w obozie Chmielnickiego w Perejasławiu/ odejście dragonii w trakcie uroczystości; - przebicie się do króla z wiadomością o sytuacji w Zbarażu. 	
4.	niesienie pomocy innym ludziom	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uratowanie Chmielnickiego; - pomoc kniahini i Helenie, gdy zepsuł się ich powóz. 	

5.	5F	1													
6.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Cytat</th> <th>Typ archaizmu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td></td> <td>fleksyjny</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td></td> <td>składniowy</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td></td> <td>wyrazowy</td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Cytat	Typ archaizmu	1.		fleksyjny	2.		składniowy	3.		wyrazowy	3	po 1pkt. za każdy prawidłowo sklasyfikowany archaizm
Lp.	Cytat	Typ archaizmu													
1.		fleksyjny													
2.		składniowy													
3.		wyrazowy													
7.	Kryteria oceniania zaproszenia są zamieszczone poniżej.	4													
8.	1 – B 2 – A 3 – B 4 – B	2	2 pkt. za 4 poprawne odpowiedzi 1 pkt za 3 poprawne odpowiedzi												
9.	C	1													
10.	B	1													
11.	1. P 2. P 3. F 4. P 5. F	2	2 pkt. za 5 poprawnych odpowiedzi 1 pkt za 4 poprawne odpowiedzi												
12.	1. F 2. F 3. P 4. F	4	po 1 pkt. za każdą poprawną odpowieź												
13.	Np.: W przywołanym przemówieniu można dostrzec manipulację, ponieważ obserwujemy, jak Squealer kłamstwami (przekręcaniem faktów) o ciężkiej pracy świń dla dobra ogółu oraz zastraszaniem (groźba powrotu pana Jonesa) wpływa na pozostałe zwierzęta, aby nie miały wątpliwości, komu należą się mleko i jabłko.	2	2 pkt. za zajęcie prawidłowego stanowiska, odniesienie się do definicji i utworu 1 pkt za zajęcie prawidłowego stanowiska, odniesienie się do definicji <u>lub</u> utworu												
14.	C	1													
15.	2B	1													

16.	Np.:		3	po 1 pkt. za każdy przykład
Lp.	Działania państwa totalitarnego	Przykład z powieści		
1.	bezlitosny wyzysk	Np.: - zmniejszanie racji żywnościowych/ głód; - coraz cięższa praca, 60 godzin tygodniowo, w nocy; - likwidacja dnia wolnego/ wypoczynku w niedzielne popołudnia; - praca w ekstremalnych warunkach/ zimą.		
2.	uprzywilejowanie rządzących	Np.: - świnie nie pracowały, tylko kierowały pozostałymi zwierzętami; - nie było równego podziału pożywienia/ mleko, jabłka i cukier były tylko dla świń; - zwierzęta nie siedziały razem/ świnie miały podwyższenie; - świnie tylko informowały/ rozkazywały; - zlikwidowano możliwość dyskusji; - zakazano zgromadzeń; - świnie wstawały godzinę później niż inne zwierzęta; - inne zwierzęta musiały ustępować świniom na drodze.		
3.	propagandowe kłamstwa historyczne	Np.: - negowanie wkładu Snowballa w rewolucję/ oskarżenie o zмовę z Jonesem; - zmiana relacji o przebiegu Bitwy pod Oborą; - ogłaszanie, że Napoleon nie był przeciwnikiem budowy wiatraka/ był autorem tego pomysłu; - nie było zakazu handlu z ludźmi i używania pieniędzy; - zmiany w brzmieniu Siedmiu Przykazań.		

17.	<p>A. F B. F C. P D. P E. F</p>	3	<p>3 pkt. za 5 poprawnych odpowiedzi</p> <p>2 pkt. za 4 poprawne odpowiedzi</p> <p>1 pkt za 3 poprawne odpowiedzi</p>
18.	C	1	
19.	<p>Np.:</p> <p>A) Spotkaj<u>że</u> się z przyjacielem. <i>lub</i> Spotkaj się no z przyjacielem. <i>Do przyznania punktu konieczny jest łączny zapis partykuły –że z czasownikiem.</i></p> <p>B) Namalował<u>by</u> ciekawy obraz. <i>lub</i> Namalował chyba ciekawy obraz. <i>Do przyznania punktu konieczny jest łączny zapis partykuły –by z czasownikiem.</i></p> <p>C) Tak, widziałam to pismo. <i>lub</i> Owszem, widziałam to pismo. (dopuszczalne: oczywiście)</p>	2	<p>2 pkt. za 3 poprawne modyfikacje</p> <p>1 pkt za 2 poprawne modyfikacje</p>
20.	<p><i>Uwaga!</i> <i>Opis zdań składowych oceniamy tylko, gdy został wybrany prawidłowy wykres.</i></p> <p><u>Wykres:</u> C</p> <p><i>Uwaga!</i> <i>Wskazanie zależności zdań nie jest konieczne do przyznania punktów.</i></p> <p><u>Nazwy zdań składowych:</u> 1a, 1b – zdanie główne (lub nadrzędne) 2:1a – zdanie podrzędne dopełnieniowe 3:1b – zdanie podrzędne przydawkowe</p>	3	<p>3 pkt. za wybór prawidłowego wykresu, wskazanie zdania głównego i podanie pełnej nazwy obu zdań podrzędnych</p> <p>2 pkt. za wybór prawidłowego wykresu, wskazanie zdania głównego i podanie pełnej nazwy jednego zdania podrzędneho</p> <p>1 pkt za wybór prawidłowego</p>

			wykresu (lub za wskazanie prawidłowego wykresu i rozpoznanie tylko jednego zdania składowego)
21.	1. owijać, obwijać 2. wyssać 3. ciskać, rzucać	1	1 pkt za 3 prawidłowe odpowiedzi
22.	Kryteria oceniania rozprawki są zamieszczone poniżej.	14	

KRYTERIA OCENY ZAPROSZENIA

Zadanie 7. (0-4)

1. Treść (0-2)

1 punkt – uwzględnienie w treści wypowiedzi adresata, nadawcy (Jan O. Zagłoba), uroczystości (wieczór wspomnień „Wesołe jest życie staruszka”), miejsca, daty.

0 punktów – brak choćby jednego z wyżej wskazanych elementów.

Brak tytułu wieczoru nie ma wpływu na przyznanie punktu.

1 punkt - podanie trzech wydarzeń z powieści (np. powstanie dziury na czole i bielma na oku, podróże do Ziemi Świętej, unieszkodliwienie Bohuna w Rozłogach, ucieczka z Heleną ubraną w męską odzież, przebranie siebie za dziada z lirą i Kurcewiczówny za chłopca, obcięcie włosów Helenie, zniszczenie promu w drodze do Zołotonoszy, uzyskanie piernacza/ listu żelaznego od Chmielnickiego, zdobycie chorągwi, udział w chłopskim weselu, uwolnienie się z rąk Bohuna, wizyta u Horpyny, pokonanie Burłaja).

0 punktów – podanie mniej niż trzech wydarzeń lub podanie wydarzenia nieobecnego w powieści.

2. Język (0-1)

1 punkt - dopuszczalny 1 błąd (składniowy, leksykalny, frazeologiczny, fleksyjny lub stylistyczny).

0 punktów – powyżej 1 błędu (składniowego, leksykalnego, frazeologicznego, fleksyjnego lub stylistycznego).

3. Ortografia i interpunkcja (0-1)

1 punkt – dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 2 błędy interpunkcyjne.

0 punktów – powyżej 1 błędu ortograficznego lub powyżej 2 błędów interpunkcyjnych.

KRYTERIA OCENY ROZPRAWKI

Zadanie 22. (0-14)

1. Treść (0-7)

A. **1 punkt** - sformułowanie tezy (hipotezy).

0 punktów – brak sformułowania tezy (hipotezy).

B. **3 punkty** – praca zawiera trafne i wnikliwie uzasadnienie tezy:

a) pełne zrozumienie problemu postawionego w poleceniu,

b) odniesienie się do wszystkich elementów polecenia - wykazanie istotnej roli wolności i odwagi w życiu człowieka w sposób pogłębiony, wnikliwy,

c) przywołanie logicznie poprawnych argumentów za przyjętym rozwiązaniem.

2 punkty – praca zawiera trafne uzasadnienie tezy:

- a) niepełne zrozumienie problemu postawionego w poleceniu,
- b) odniesienie się do wszystkich elementów polecenia – wykazanie istotnej roli wolności i odwagi w życiu człowieka w sposób trafny, ale powierzchowny, spłycony.
- c) przywołanie logicznie poprawnych argumentów za przyjętym rozwiązaniem.

1 punkt – praca zawiera próbę argumentacji:

- a) niepełne zrozumienie problemu postawionego w poleceniu,
- b) odniesienie się tylko do niektórych elementów polecenia – niewykazanie istotnej roli wolności i odwagi w życiu człowieka,
- c) niektórych argumentów nie można przyjąć za logicznie poprawne za przyjętym rozwiązaniem lub niektóre argumenty są wzajemnie sprzeczne,
- d) przewaga streszczenia wybranego tekstu literackiego nad uzasadnieniem,
- e) rozwijanie myśli niezwiązanych z poleceniem.

0 punktów – praca nie zawiera zgodnego z poleceniem uzasadnienia tezy.

C. **2 punkty** – uczeń posługuje się przynajmniej dwoma przykładami z literatury na potwierdzenie argumentów.

1 punkt - uczeń posługuje się jednym przykładem z literatury na potwierdzenie argumentów.

0 punktów – uczeń nie podaje przykładu lub nie posługuje się przykładem z literatury.

D. **1 punkt** – podsumowanie rozważań (sformułowanie logicznych wniosków wynikających z podanych argumentów i potwierdzających tezę)

0 punktów – brak podsumowania rozważań lub brak logicznych wniosków wynikających z argumentacji

Uwagi:

1. Błędy rzeczowe dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów oraz bohaterów tekstów powodują obniżenie oceny treści o jeden punkt.
2. W pracy krótszej niż określono nie ocenia się kompozycji, segmentacji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji.
3. Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem lub redaguje inną formę wypowiedzi, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

2. Kompozycja (0-1)

1 punkt – zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa, zaznaczona akapitami, prawidłowe proporcje pracy.

0 punktów – brak uporządkowania logicznego, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji, nieprawidłowe proporcje pracy.

3. Styl (0-1)

1 punkt – styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego; występują wyrażenia zapewniające spójność tekstu i wyznaczające jego strukturę, podkreślające punkt widzenia autora i słuszność przywołanych argumentów.

0 punktów – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyводу argumentacyjnego.

4. Język (0-3)

3 punkty – dopuszczalne 3 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

2 punkty – dopuszczalne 4 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

1 punkt – dopuszczalnych 5 błędów (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

0 punktów – powyżej 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 2 błędy.

0 punktów – powyżej 2 błędów.

6. Interpunkcja (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 3 błędy.

0 punktów – powyżej 3 błędów.